

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º

Tota la correspondència a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DIAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

Ganao de molts, lo llop s' el menje

Quí 'n les cuestións polítiques no 's fá cárrech de la profunda aplicació què 'n l' ordre del govern dels estats pot donarse al aforisme encapçalador d' aquestes línees, es sense ducte perque s' ha oblidat d' aguaytar un poquet vers lo enllangostat compás aon pasture un mig de govern que del Nord al Sur de nostra Patria, y de Llevant tró a Ponent de la mateixa, creuant son Centre, no pare d' arroinar nostra hisenda de tant llepol com sempre esta respecte a xuplarse la suor del desgraciat contribuyent, al propi temps que los fruits rustichs y urbans que 'l darrer posehix.

Lo Centralisme te devant per devant la culpa de les maleses que 'n l' ansdít concepte atoren cuantes iniciatives lo voler a la nostra terra farie esclatar bledanes y escullaes en benehides mostres de progrés y febrosenca activitat, les joyoses mampreses d' un Reyalmé que a tot' hora se plany de sons dolents governs y no sosega 'n demanar una llibertat que li fá bona cosa de falta pà obtindre la riquea a que té dret, perque la porte dins de casa y mentrimentres mos dirigixquen ab la fluixetat d' ara está demés que mos calfen lo cap ab promeses d' açamparla.

Un Rey que s' empenye 'n que tot lo del Estat vaja per son cónte, rónegament ab les seues iniciatives, necessita del Centralisme com a mig encara que terbol y fluix, además d' incomplet, d' eixirne en que ningú guanye a s' autoritat; ya qu' ell no reconeixentla 'n ningú (fóra dels seus delegats) vol tindre, y a dit

efecte necessita la tralla del absolutisme dur a tots los llochs y en tots los assumtes pera que cualsevol que li puga donar gonía ab imperioses objeccions, tinga de repent enserretóna la llengua y tapats tots los mitjos de defemsa.

Assó será tot lo tort que 's vullga; empró de dos mals quede, encara que nostres idees de llibertat no cal dir qu' enjamay ho aprovarán, molt més afavorit l' esperit democrátich, ab l' esmentat régim verament tiránich que no com ara 'n que damunt de eixe esperit mos pertoque además engolirmos la faloria d' un sistema aon no solís hu, si no sèt o huit mos governen fent als ciudatans en assumts económichs y administratius més maleses que una pedregá de benagay. La prova es que 'ls concellers de la Corona dins de llur respectiu departament en un grapat de disposicions, quals Reals Ordres, circulars, etc., prenen una traça de comissions tan grosses com les que poguessen correspondre a un quefe d' Estat; y no sen moltes vegaes naturals, ni sixquera visitadors de les les regions totes de la Nació, pera deprendre lo que a d' aquelles les fasse falta, ¿de quina seguida poden desenrollar llur gestió dits personajes?

Puix atenant ab paregut criteri a totes bandes, fonament aquest de jutjar de lo més destarifat que n' hi ha; y a cualsevol regió pot esser que li tingue que tocar carregar en quelcom ministre que n' entengue tant de mitjos de viure 'n aquells llochs com un mosquit pogués saber de plantar criadilles, anem al dir.

No sabent les ansdites persones com nosaltres mos esburguem pà trevallarprofitosament lo nostre ¿cóm se compren que vullguen esser, y

tot competents pera allaugerir costeres que 'n traça de calamitats, danys y perjuins entre nosaltres se 'ns oferixquen hui o l' endemà?

Me direu: Guapo, prò pà d' aixó poden tindre consellers paisans vòstres o inteligents de les cuestions comarcals, que aljuden ab llur ciencia 'n quant siga d' ocasió. Y ahí vé bé respondre: Eixos concellers que la Lley més o menys directament y a vòltes d' hasta indirectament mos diu que hi ha que anomenar ¿no valdrie més que foren ficats tots per lo pòble y obligatoriament de cascuna regió que no com ara, anomenats per los mateixos ministres uns, altres per llurs delegats, molts qual acoloch va a carrech d' organismes que menjen dels pressuposts presentats pera l' aprovació d' unes Corts d' una majoria no representadica dels proporcionals y exclussius matijos de les comarques, com resultarie si cascuna d' aquestes enviare als cops legislatius tan sols fills o vehíns seus? Ara pà que res vaigga 'l endret, se consentix que 'n nom de cada distrit puga dur sa veu al Parlament gent de quelcom punt de la nació, tots los diputats son aixina, designats arreu y barallats d' un módo que qui tinga afició a llegir lo Dret Polítich no podrá menys que classificar de desgalixat y d' una ensalá lo més empastrívola que 's coneix. Y si encabant de semblants deslligos tot se quedare iguallet que avans sense pena ni gloriá, podriem despuix de tot estar mes preciosos que coca enconfitá; la codonyeta es que 'ls pares de la Patria no paren d' enflocarmos en contribucions y mos ensenen ab tributs sobre plagues y altres endergues, omplintmos de pagotes y afosilantmos, metafóricament raonant, ab embargaüres y